

34 maata allekirjoittanut Washingtonissa rajoitetun a-asekoekieltosopimuksen

Allekirjoitus tapahtui US. valtiovirastossa ja allekirjoittajamaiden joukossa oli mm. Suomi. — US. valmistautuu ratifioimaan sopimuksen

WASHINGTON — 34. kansakunnan edustajat kokoontuivat eilen Yhdysvaltain valtiovirastoon allekirjoittamaan hallitustensa puolesta USA:n, Englannin ja Neuvostoliiton kesken Moskovassa solmittua rajoitettua ydinasekoekieltosopimusta. Samanaikaisesti presidentti Kennedy lähetti sopimusta koskevan tekstin senaatin käsiteltäväksi ja kiirehti sen hyväksymistä.

Sopimuksen ratifiointia koskevat viralliset kuulustelut aloittaa maanantaina senaatin ulkoasiainvaliokunta. Valtiosihteeri Dean Rusk on määrä antaa ensimmäisenä lausuntansa valiokunnalle ydinasekoekieltosopimuksesta.

Senaatin valmistelevala alivaliokunta tulee samana päivänä aloittamaan sopimusta koskevat kuulustelut ja ensimmäisenä kuulutavana esiintyy tunnettu fyysikko Edward Teller, jota pidetään Yhdysvaltain vetypommin "isänä".

Valtioviraston taholta ilmoitettiin, että kaikkiaan 56 maata USA:n, N:n ja Englannin lisäksi on ilmoittanut haluavansa allekirjoittaa sopimuksen.

34 allekirjoittajaa

Valtioviraston suojissa eilen klo 3:45 ip. sopimuksen allekirjoittivat mm. seuraavien maiden edustajat: Australia, Canada, Belgia, Suomi, Meksiko, Uusi-Seelanti, Intia, Filippiinit, Malaya, Liberia, Thaimaa, Iran,

Puola, Bulgaria, Italia, Irlanti, Afghanistan, Tunisia, Kypros, Jugoslavia, Israel, Tšhekkoslovakia, Romania, Unkari, Chile ja Honduras.

Useimmat näistä valtioista allekirjoittivat sopimuksen myös Lontoossa ja Moskovassa. Ne valtiot, joita länsi ei virallisesti tunnusta, allekirjoittavat sopimuksen yksinomaan Moskovassa. Suomen puolesta sopimuksen allekirjoitti Washingtonissa va. asianhoitaja Pentti Taivite.

Länsi-Saksa on ilmoittanut siirtäneensä sopimuksen allekirjoittamisen siihen saakka kunnes valtiosihteeri Dean Rusk on senaattissa antanut sopimusta koskevan asenne lausuntonsa. Bonni halutaan olla varmoja, ettei sitä sopimuksen allekirjoittamisella katsota samanaikaisesti tunnustaneen Itä-Saksan hallitusta.

US. armeijan ent. soltilas pettyi elämään Kiinassa

HONKONG — Lowell Skinner, Yhdysvaltain armeijan entinen sotilas, saapui Hongkongiin viime viikon lopulla vietettyään 10 vuotta Kiinassa. Hän oli Korean sodan aikana joutunut kiinalaisten vangiksi.

Kiinasta poistumisensa pääasiallisena syynä Skinner sanoi olleen koti-ikävä ja se, että hän halusi jälleen nähdä omaisensa. Hän sanoi myös olleensa pettynyt elämään Kiinassa, koska se ei vastannut hänen odotuksiaan.

Lowell Skinner kertoi usko-neensa, että elintaso siellä olisi korkeampi ja että hän saisi va. paastit matkustella maassa ja että hänellä siellä olisi ollut mahdollisuuksia paremman koulutuksen saamiseen.

Elämä Kiinassa osoittautui kuitenkin kovaksi, sanoi Skinner ja

Linja-autojen ja lentokoneiden armaadua kootaan

NEW YORK — Jättäjänsästä linja-autojen, junien ja lentokoneiden muodostamaa kuljetusvälineistön muodostelmaa koottiin torstaina elokuun 28. päivänä Washingtoniin tapahtuvaa "vapaudenmarssia" varten.

Marssia järjestävien johtajien ja poliisiviranomaisten taholta on Washingtonin monumentin luokse järjestetty pysäköintitilat 2,173 linja-autolle. Näiden lisäksi suunnitelmien mukaan vähintään 14 junan ja viiden lentokoneen vuokraaminen neekerien "vapaudenmarssin" osanottajia varten.

kertoi saaneensa matkustella ainostaan tiettyihin paikkoihin ja että hänelle ei ollut tarjoutunut tilaisuutta koulutukseen vaan hän oli sensijaan joutunut työskentelemään tehtaassa.

Vatikaani julisti luterilaisen kirkon oikeaksi kirkoksi

HELSINKI (SS) — Rooma ojentaa kättä: luterilainen kirkko on tosi kirkko. Mutta se ei voi vielä myöntää, että luterilainen kirkko on samalla tasolla kuin roomalaiskatolilainen kirkko. Ollessaan lojaani omiaan kohtaan, se ei voi vielä mennä niin pitkälle. Asialle olisi avuksi, jos luterilainen kirkko yhdistyisi yhdeksi suureksi maailmankirkoksi (mihin sijoitettaisiin protestanttien Vatikaani, Geneveen?) ja nimenomaan olisi tärkeää, että luterilaiset selvittäisivät teologisen tarkasti oman oppinsa, missä sen kirkko seisoo!

Näin tehtiin Helsingissä maanantaina kirkkohistoriaa. Tapahtui ensi kerran, että Rooman kirkko julkisesti tunnustaa luterilaisen kirkon oikeaksi, todelliseksi kristilliseksi kirkoksi.

Patrick Bouvier Kennedy; presidenttiparin 3. lapsi kuoli hengitysvaikeuteen

Presidentti Kennedy oli kuolinhetkellä pienokaisensa vieressä. JFK matkusti tänä aamuna vaimonsa luokse Otis-lentotukikohtaan, jossa pienokainen syntyi

BOSTON — Patrick Bouvier Kennedyn tilassa tapahtui tänä aamuna klo 2 kääne pahempaan päin. Asiasta ilmoitettiin välittömästi sairaalassa olleelle presidentti Kennedylle, joka veljensä, oikeuskansleri Robert Kennedyn ja pienokaisista hoitaneen lääkärin seurassa olivat sen hengityskammion vieressä, johon lapsi oli asetettu. Kello 4.04 pienokaisen uupunut sydän pysähtyi ja niin päättyi hänen taistelunsa elämästä.

Radioasemat kautta maailman keskeyttivät lähetyksensä kuolemasta. Presidenttiparille on alkanut saapua surunvalittelusähkeitä ympäri maailmaa.

Presidenttiparin keskiviikkona syntyneelle poikalapselle annettiin hätäaste Otis-lentotukikohdassa pienokaisen synnyttyä viisi ja puoli viikkoa ennen odotettua määrää. Synnytys tapahtui keisarileikkauksella ja siihen osallistui kahdeksantoista lääkärin ja sairaanhoitajan muodostama ryhmä.

Otis-lentotukikohdan roomalaiskatolilainen pastori kastoi lapsen Patrick Bouvier Kennedysiksi. Lapsi painoi syntymässään 4 painaa ja 10½ unssia. Koska vastasyntyneellä todettiin hengitysvaikeuksia niin hänet asetettiin hengityslaitteeseen ja siirrettiin välittömästi Bostonissa sijaitsevaan Children's Medical Centeriin.

JFK oli matkalla vaimonsa luokse kun lapsi syntyi

Presidentti Kennedy oli lentoiteitse matkalla vaimonsa luokse Cape Codilla sijaitsevaan lentotukikohtaan kun lapsi syntyi. Hän saapui sairaalaan noin tunti lapsensa syntymisen jälkeen. Presidenttiparin lapset 5-vuotias Caroline ja 2-vuotias John Jr. ovat myös syntyneet keisarileikkauksella.

Tilan ilmoitettiin eilen kehittyneen parempaan päin Presidentin lehdistösihteeri

Suojelujoukkoja Länsi-Saksaan

BONN — Länsi-Saksa alkaa ensi vuoden alussa perustaa vapaaehtoisia reserviläisiä koostuvaa "alueellista puolustusta" puolustusvoimiensa tueksi, ilmoitti puolustusministeri von Hassel Bonnissa.

Ensimmäinen 10,000 reserviläisen joukko-osasto on tarkoitus perustaa ensi vuonna ja sen vahvuus tullaan vuoteen 1965 mennessä lisäämään 25,000 mieheen ja vuoteen 1966 mennessä 50,000 mieheen.

Pierre Salinger ilmoitti eilen illalla klo 9:30 lehdistön edustajille, että hengitysvaikeuksista kärsivän pienokaisen tilassa oli todettu merkkejä parempaan päin. "Toimenpiteet joita täällä sairaalassa on pienokaisen hyväksi tehty ovat sellaisia, ettei niitä ole tehty koskaan aikaisemmin", sanoi Mr. Salinger. Hengitysvaikeuksia vastaan kamppailut pienokaisen lepäsi hengityskammiossa, joka on 31 jalkaa pitkä ja sen halkaisija on 8 jalkaa. Laitte, jonka tehtäväksi oli ilman saattaminen pienokaisen keuhkoihin on laatuun ensimmäinen koko maailmassa, ja se on kehitetty Harvardin yliopistossa.

Jacqueline Kennedyn neljäs lapsi

Otis-lentotukikohdan sairaalasta ilmoitetaan, että Mrs. Kennedyn tila paranee jatkuvasti mutta että hän on kovin masentunut pienokaisensa kuoleman johdosta. Edemmenyt pienokainen oli järjestyksessä neljäs, jotka Jacqueline Kennedy on synnyttänyt keisarileikkauksella. John F. Kennedyn senaattoriaikana vuonna 1956 Mrs. Kennedyle tuli keskenmeno ja lapsi syntyi kuolleena keskenä.

Uuden Skopljen rakentaminen on jo aloitettu

BELGRAD — Uutta Skopljea ryhdyttiin rakentamaan lähelle tuhoutunutta kaupunkia. Neljään yhdyskuntaan tulevat talot kootaan paikalla tehdasvalmisteista osista. Slovenia rakentaa kaupungin 7,000, Serbia 10,000, Kroatia 12,000 ja Belgrad 5,000 asukkaalle.

Noin 900 Neuvostoliiton armeijan teknikko mukanaan 125 traktoria ja muita koneita on saapunut raivaustöihin maanjäristyksen rauhoittamaan Skopljeen, ilmoittaa Jugoslavian virallinen uutistoimisto.

On ilmoitettu virallisesti, että 1,011 ihmistä oli saanut surmansa ja 3,350 loukkaantunut maanjäristyksessä.

\$8 milj. junan ryöstäjille Englannissa

LONTOO, Englanti — Naamiotto joukkio pysäytti Glasgow-Lontoo postijunan aikaisin torstai-aamuna. Miehet kiipesivät junan ja ryöstivät siinä kuljetettua rahamäärää, joksi ilmoitettiin 8.4 miljoonaa dollaria. Tämä on historian suurin postijunan kohdistettu ryöstö.

Aikaisempi suurin postiryöstö tapahtui viime elokuun 14 päivänä Massachusettsissa lähellä Plymouthia, jossa ryöstäjät saivat saaliikseen 1,551,277 dollaria. Ryöstäjien kohteena oli silloin US. postilaitoksen postiauto.

Englannin poliisilaitoksen "al-

vokeskus" Scotland Yard määräsi välittömästi satoja etsiviä ja poliiseja kautta koko saarivaltakunnan tutkimaan viitteitä miehistä, jotka suorittivat tämän "commando"-tyylinen ryöstön. Siirrettyään noin 110 postisäkkiä, joissa oli Englannin ja ulkomaalaista valuuttaa kuorma-autoa ryöstäjät pakenivat aamuhämärysten turvin. Ryöstön suorittaneiden lukumääräksi arvioitiin 15-30 miestä.

Ryöstö suoritettiin erinomaisella taitavuudella. Ryöstön tapahtumapaikka sijaitsee vain noin 35 mailia Lontoosta luoteeseen.

Ryöstön suorittaneen joukkion jäsenet on todettu saapuneen alueelle myöhään keskiviikkoyönä tai aikaisin torstai-aamuna ja katkaissaan kaikki lähitöillä sijainneet puhelinlangat. Rsvot muuttivat myös rautatiekanalanevaloja siten, että junan oli niiden mukaan pysähdettävä. Aseistetut ryöstäjät irppittivat kahdeksan vaunua käsittävältä junasta seitsemän vaunua, joissa 75 virkailijaa lajitteli postia. Toinen ryhmä ryöstäjästä pakotti veturinkuljettajan ohjaamaan veturin noin mailin päähän sijaitsevalle yksinäiselle sillalle.

Suomen uutisia

(Suomi-Seura)

Suomen ja Romanian lähetystö suurlähetystöiksi

Suomen hallitus ja Romanian kansantasavallan hallitus ovat haluten edelleen kehittää molempien maiden välillä vallitsevia hyviä suhteita, yhteisesti päättäneet korottaa suurlähetystöiksi Suomen Bukarestissa ja Romanian kansantasavallan Helsingissä olevat lähetystöt.

Ulkomaan vierailujen tulvaa

Elo-syyskuun aikana suuntautuu maahamme yksi valtiovierailu ja kolme virallista vierailua. Virallisen vierailun suorittaa Tangankijan presidentti Lye Nyere, joka tulee vierailun ajankohdaksi vielä ole tarkemmin määrätty. Virallisella vierailulla käyvät maassamme Englannin pääministeri Harold Macmillan, Yhdysvaltain varapresidentti Lyndon B. Johnson ja Ranskan kulttuuriministeri Andre Malraux.

Etelä-Afrikan tuotteiden boikotti

Suomen Ammattijärjestön (SAJ) hallitus asetti 30. 7. kolmi-miehisen boikottikomitean, joka ryhtyy toimenpiteisiin silloin kun eteläafrikkalaisten tuotteiden kuljetusboikotti rotusyrjintäksymykseen liittyen julistetaan. Boikottikysymys tulee esille elokuun lopulla skandinavisessa kuljetustyöläisten federaatioissa. Ainakin siihen saakka komitea aikoo odotella käytännöllisiin toimenpiteisiin ryhtymistä; suunniteltutyö pannaan kuitenkin käyntiin piakkoon.

Kesähelehtet tulivat

Heinäkuun viimeisinä ja elokuun ensimmäisinä päivinä on kokoon Suomessa saatu nauttia oikeasta jäätelömyylien toivekesästä. Kesän lämpöennätykset lyötiin kaikilla paikkakunnilla ympäri maata. Utissa mittari osoitti 32 astetta Celsiusia sekä monilla muilla Etelä- ja Keski-Suomen paikkakunnilla 31 astetta. Jopa Lapissaakin lämpölukemat olivat 28 astetta. Ja säätieteilijät lupauvat lämpimän sään jatkuvan vielä koko elokuun ajan.

Heinäkuun keskilämpö muodostui Suomessa hiukan keskimääräistä alaisemmaksi. Silti mittarilukemat olivat paljon miellyttävämmät kuin edellisessä kesänä.

KERIMÄKI (SS) — Salama iski 22 henkilöä tajuttomaksi huvilalla Kerimäen Sylkynjärvellä. Salaman tainnuttamista henkilöistä 6 joutui sairaalahoitoon ja 2 henkilöä on vielä vuodepotilaina.

DINANT — Kuusi ihmistä sai surmansa ja viisi, joista kolme lapsia, sai pahoja vammoja kahden auton yhteentörmäyksessä lähellä Dinantin, Etelä-Belgiassa, keskiviikkona.

Haitiin tehty maihinnousu epäonnistunut

SANTO DOMINGO, Dominikaanien tasavalta — Kahdeksantoista sotilaspukuihin puetusta miehistä, jotka saivat kuuluneensa Haittiin maihinnousun suorittaneeseen joukkoon, myönsivät, että heidän pyrkimyksensä presidentti Duvalierin kaatamiseksi on epäonnistunut.

Maihinnousuryhmään kuuluneiden edustaja kertoi, että heidän onnistui päästä pakenemaan Dominikaaniseen tasavaltaan sen jälkeen kun heidän ja maihinnousujoukkojen pääosan välinen yhteys katkaistiin. Ryhmän edustaja lisäsi, että "ryhmä maihinnousuun osallistuneita on siirtynyt Haitin vuoristoon."

Khrushchev ja Rusk jäähyväis- neuvotteluissa

GAGRA, N-litto — Yhdysvaltain valtiosihteeri Dean Rusk saapui torstaina tähän Mustanmeren rannikolla sijaitsevaan kuuluksaan lomakeskukseen, jossa hän tänään kohtasi pääministeri Khrushchevin ns. jäähyväisneuvotteluissa. Huomenna Dean Rusk matkustaa Länsi-Saksaan.

Ennen kohtaamistaan Yhdysvaltain valtiosihteeriin, Khrushchev neuvotteli ulkoministerinsä Andrei Gromykon kanssa, jonka uskottiin antaneen tilanneseloituksensa niistä keskusteluista, joita hän aikaisemmin tällä viikolla on käynyt Dean Ruskia ja Englannin ulkoministeri lordi Homen kanssa.

I-Saksassa olevia N-liiton joukkoja Kiinan rajalle

BERLIINI — Kommunisistelta taholta saadun tiedon mukaan pääministeri Nikita Khrushchev haluaisi saada Berliiniin kysymyksen pikaiseen ratkaisuun, jotta hän voisi siirtää Itä-Saksassa olevat neuvostojoukot Neuvostoliiton ja Kiinan väliselle rajalle. Näiden kahden maan välinen raja käsittää noin 2,000 mailin pituisen alueen.

Länsi-Berlinissä olevat diplomaatit varoittivat kuitenkin, että edellä mainittu lausunto saattaa olla kommunistien taholta suunnitelmallisesti julkisuuteen annettu. Samalta taholta korostettiin kuitenkin, että lausunnon antoi eräs ei-saksalainen kommunisti.

SAN FRANCISCO — Maanjäristys tärisytti San Franciscoon alueutta suunnulta, mutta milään vahinkoja ei ilmoitettu tapahtuneen. Huhtikuun 18. päivänä 1906 sattui San Franciscossa suuri maanjäristys, joka vaati noin 400 ihmishenkeä.

Suomen metalliteollisuus vie autoja ja koneita

HELSINKI — Suomalainen autoteollisuus on saavuttanut raskaiden kuorma-autojen ja bussien valmistajansa vankan aseman huolimatta ankarasta kilpailusta. Molemmat autotehtaat ovat seuranneet alan kehitystä ja kolme uutta kuorma-autotyyppiä on vuoden kuluessa tullut markkinoille. Autotehtaat pystyvät 4,000 auton vuosivalmistukseen mutta tuotantoluvut ovat jääneet maksimivalmistuksen alapuolelle.

Autoteollisuuden palveluksessa on nykyisin runsaat 1,500 työntekijää. Sillä on myös huomattava kerrannaisvaikutuksia työmarkkinoilla: Autotehtaiden alihankkijoina toimivien metalliteollisuusyritysten lukumäärä nousee toiselle sadalle. On arvioitu, että yhden kuorma-auton valmistus takaa vuodeksi toimeentulon kahdelle alan ammattimiehelle perheineen.

Jo 1930-luvulla vietiin autoja

mm. Norjaan ja Baltian maihin. Autotehtaittemme piirissä on tehty työtä vientimarkkinoiden laajentamiseksi. Autoja on toimitettu mm. useisiin Etelä-Amerikan valtioihin, Euroopassa mm. Turkkiin, Kreikkaan ja Espanjaan. Toimitukset ovat käsittäneet myös erikoisautoja.

Viime kuussa sovittiin huomattavasta suomalaisten kuorma-autojen kaupasta Columbiassa. Toimituksen yhteisarvo on n. 1 miljoona dollaria. Suomalaiset autojen suosiosta kertoo se, että Sisu-kuorma-auto on eniten myyty automerkki Columbiassa. Myös Vanajan Autotehtaan taholla on käynnissä neuvotteluja uusien vientimarkkinoiden avaamiseksi.

Heinäkuun alussa Moser Oy toimitti koe-erän harkkoalumiinia USA:n valimoteollisuudelle. Aikaisemmin on alumiinia meiltä viety lähinnä Skandinavian maihin. Sen valmistus Suomessa pe-

rustuu romun käyttöön raaka-aineena.

Hiljattain laivattiin 17 kpl Veljekset Kempin Oy:n valmistamaa hitsausmuuntajaa Etelä-Vietnamiin. Lähetyks kuuluu Yhdysvaltain kehityksille antamaan taloudelliseen apuun ja on neljäs Vietnamiin toimitettu hitsauskone-erä.

Maatalouskoneita viedään nyt myös Portugaliin. Askettään sinne lähti erä traktoriauroja ja -äkeitä sekä Valmet-traktoreita.

Suomalaisen hissien tie Englannin markkinoille on saatu avatuksi. Kone Osakeyhtiön edustaja Lontoossa, Finlex Ltd., on vuoden alkupuolella aloittanut järjestelmällisen hissien markkinoinnin Brittein saarilla.

RAIVAAJAN VÄHÄVARAISTEN lukijoitten rahastoon olemme saaneet Mr. ja Mrs. John Heikkisel-
tä, jotka hiljattain viettivät 50.
hääjuhlaansa 5 dollarin lahjoit-
uksen ja asiamieheltämme Wes-
teri Wiljamaalta \$4.20, hän lah-
joitti asiamiespalkkionsa rahas-
toon.

Näitten kahden lahjoituksen
lisäksi saimme 3 dollarin lahjoit-
uksen erältä lukijaltamme, joka
vieraili Raivaajan talossa ja
sen jälkeen kun toimittaja oli pu-
huttellut häntä saadakseen pienen
uutisen niin vieras kysyi:
"kuinka paljon tämä maksaa?"
Toimittaja ei ollut tottunut täl-
laisiin vieraisiin, mutta pikaises-
ti vastasi, "Eihän tästä oteta mit-
ään maksua, mutta jos haluatte
lahjoittaa Raivaajan vähävarais-
ten rahastoon, niin otamme sen
miehelellään vastaan." Ja niin vie-
ras antoi \$3 mutta pyysi, ettei hän
nimeään mainittaisi. Tällais-
ta harvinaista vierasta tietysti
kiitettiin lahjoituksestaan.
— Raivaajan konttori.

na, monessa tapauksessa useam-
minkin.

Koehenkilöt olivat 16—65 vuotiaita opiskelijoita, opettajia,
mutta henkisen työn sekä kevyen
ruumiillisen työn tekijöitä. Tu-
loksot osoittivat, että saman koe-
henkilön sydämenlyöntien koka-
naismaäärä on melkein muuttu-
maton. Yksilöiden välillä on sen-
sijaan melkoisia eroja 98,000:sta
aina 135,000 lyöntiin saakka vuorokaudessa.

Maailman suurin matka- toimisto 100 v.

Maailman suurin matkatoimisto — Lontoossa sijaitseva Thomas Cook and Son Ltd., jolla on noin 400 toimistoa eri puolilla maailmaa — järjestää satavuotis-
päivänsä kunniaksi juhlatmatkan Euroopan halki.

12-henkinen näyttelijäryhmä, johon kuuluu tunnettuja teatteris-
eureiden jäseniä, suorittaa matkan täsmälleen samanlaisia puitteissa kuin Thomas Cookin (1808—1892) järjestämä ensimmäinen seuramatka v. 1863.

Matkanjohtajana toimii 26-vuotias Thomas Cook, ensimmäisen Thomas Cookin pojanpojanpojanpoika.

1800-luvun asuihin sonnustautunut seuree ajaa Champs Elyseetä pitkin vanhaaikaissa, hevosten vetämissä vaunuissa, jonka jälkeen he siirtyvät Genovaan junaan.

Sveitsissä otetaan tilaisuuden kunniaksi esille vanhoja junia, höyrylaivoja ja purjeveneitä ja matkan kaikki kommellukset ja yllätykset läpikäydään tarkasti samalla tavalla kuin niistä erään silloisen matkailijan päiväkirjassa on kerrottu. Vieraiden isäntänä Sveitsissä toimii Sveitsin Matkailutoimisto.

Derbyshiressä syntynyt Thomas Cook aloitti aikoinaan uransa matkustelevana baptistilähe-
tyssaarnaajana. Vuonna 1841 hän vuokrasi erikoisjunan erään rautatiejunan vieraiden kuljetusta varten. Tästä hän sai idean kukoistaviin liiketoimiinsa, joista mainittakoon 165,000 matkustajan kuljettaminen Lontoon Näyttelyä katsomaan vuonna 1851, vuoden 1846 Euroopanmatka ja vuoden 1872 maailman-
ympärimatka.

Roomalaisen linnakkeen raunioita kaivataan esille Walesissa

Arkeologien suorittamat kaivaukset Caerphillyssä, Cardiffin lähellä, ovat paljastaneet muinaisroomalaisen linnakkeen rauniot, jotka ajoja sitten ovat peittyneet suuren, keskiajalta peräisin olevan linnoituksen alle.

Kaivausten alkuperäisenä tarkoituksena oli paljastaa jäännöksiä sisällissodan päältä — roomalainen löytö oli täydellinen yllätys.

Tämä löytö on arvokas apu tiedemiehille heidän pyrkimyksensä selvittämään olosuhteita Etelä-Walesissa roomalaisvalloituksen aikana. Vastalöydetyt rauniot ovat aikoinaan muodostaneet pienen linnakkeen, joka on sijainnut Caerphillyn laakson korkeimmalla kohdalla.

— Pahinta mitä filmitähdelle voi tapahtua, on se, että hän kuolee sanomalehtilakon aikana.

RAIVAAJA • THE PIONEER

TOIMITTAJAT:
Akeeli Mattson, Erik Minkinen, Lempi Ikävalko-Toivola
Puh. Diamond 3-3822

BAVEE SYRJÄLÄ, Manager

Tilauksinnat Yhdysvalloissa ja Kanadassa:
Vuosikerta \$12.00 — Puoli vuotta \$7.00 — Kolme kk. \$4.00
Suomeen: Vuosikerta \$14.00 — 6 kk. \$8.00
Single Copies 10c

Second class postage paid at Fitchburg, Massachusetts
Published Monday, Wednesday and Friday except on
holidays, by the Raivaaja Publishing Company,
48 Wallace Avenue, Fitchburg, Massachusetts

OUR POLICY

"The purpose of the Association shall be to help preserve the ideals and traditions of our country, the United States of America, to revere its laws and inspire others to respect and obey them, and in all ways to aid in making this country greater and better."

Katsaus tapahtumiin

Tässä maassa mitataan ihmisten hyvinvointia koskevat asiat liikemiesten näkövinkkelin perusteella. Jos "business" on hyvä, silloin asiat luistavat hyvin ja kaikki ovat onnellisia.

Ja suurin piirtein niin asianlaita voi ollakin. Hyvä aika liikemiehille tarkoittaa osalta sitäkin, että työläisillä on työtä ja kunnollinen palkka, silloin liikemaiden maassa myöskin tunnetaan ajan painetta tavallista runsaammin.

Jotkut julkaisut suorittavat tavan takaa tutkimuksia, miten maassamme asiat kulloinkin luistavat. Viimeisissä tutkimuksissa sanotaan tulleen selville se, että työolot ovat tavallisen hyvät ja kaikki siis on kuten pitää ollakin. Autojen tuotantotalolla vallitsee suorastaan loisto-aika, niin sanotaan ja tällä huomautuksella pidetään asia ratkaistuna. Ei puhuta sanaakaan niistä paikkakunnista, joissa työttömyys on saavuttanut "kroonillisen" luonteen.

Automatisoinnin leviäminen kuitenkin huolestuttaa talousmiehiä. Tuhannet työläiset tuhansien perään menettävät työpaikkansa, joten työttömyys lisääntyy, vaikka uusia työmaita jatkuvasti avataan. Painamalla päänsä kamelikirjojen tavoin maahan automatisoinnista hetkeksi hyötävät piirit hykertelevät käsikään. Automatisointi nimittäin koneiden tuotantotalolla lisää työllisyyttä, kun automatisoinnin takia entiset koneet käyvät vanhanaikaisiksi, joten uusia koneita on valmistettava tilalle.

Työttömyyden lisääntymiseen automatisoinnin ohella vaikuttaa se, kun uutta työvoimaa vuosittain ilmaantuu miljoonissa laskettuna. Koulut laskevat nuorta väkeä vuosittain hirmuiset määrät, joiden on löydettävä työtä elämänsä ylläpitämiseksi.

Ihmiset ovat haluttomia kuluttamaan ansioitaan, ennen kaikkea työläiset ovat varovaisia ostoksia tehdessään, valittavat useat vähittäismyyjät. Erikoisesti miehet eivät ostele enää vaatteita entisen standardin mukaan, vaan tyytyvät pukeutumaan hyvin yksinkertaisesti ja jokapäiväisesti.

Farmarin tuotteita ostava ja kauppaavan teurastamon johtajan mielestä asiat ovat erinomaisen hyvällä kannalla. Joillakin seuduilla vilja kasvaa hyvin. Asiat on nyt farmeilla toisin kuin aikaisemmin, huomautti johtaja kyselylleen.

Farmarit eivät kuitenkaan ole innostuneet teurastamon johtajan "filosofista", vaan pitävät farmausta rasittavana ja suurelta osalta onnen kaappana. Farmarit saavat yhden sentin aamuruokapakettista, joiden hinta kauppoissa on kaksikymmentä senttiä ja ylikin. Farmari suorastaan rosvoaan, huomautetaan asiantuntijain taholta. Joittenkin mielestä farmarit elävät almujen varassa. Kuka siihen on syyllinen, farmariko joka rosvoataan, vai sekö joka farmarin rosvoaa? Siihen puoleen ei ole kiinnitetty huomiota.

Nykyisin rotukysymys on kuumimmillaan Yhdysvalloissa. Neekerit ovat marssilla vaatimassa ensimmäisen luokan kansalaisoikeuksia, kuten heidän sanontansa kuuluu. Tuli paremminkin sanoa, he haluavat päästä eroon toisen luokan kansalaisuudesta. Heidän vaatimukset ovat monenlaisia, mutta jokaisella vaatimuksella tarkoitetaan tasapuolisia oikeuksia valkoisten rinnalla.

Muiden vaatimusten ohella neekerit vaativat tehdä työtä ja elää ihmisinä elämää. Tämä koskee niin pohjoista kuin eteläistä osaa maastamme. Pohjoisessa neekereitä on työttömänä suhteellisuuteen verrattuna kaksi kertaa niin paljon kuin valkoisia. Samoin he elävät suurkaupunkien suurilla slummialueilla.

Kuuluu kolumnisti Joseph Alsop kirjoitti neekerien oloista ja asetti kirjoituksensa otsikoksi "Shameful America." Vaikka Philadelphia ei lienekään kaikkien pahin neekereihin nähden, niin neekerien asunto-
olot ovat siellä suorastaan kurjat. Hän sanoo neekerien olevan pakotettuja suloitumaan ahtaasti asumaan. Ei ole ollenkaan epätavallista, huomauttaa Mr. Alsop, että pienen kuuden huoneen asuntoon on sulottu kaksi ja kolmekymmentä neekeriä, joilla on käytettävänä vain yksi käymälä.

Kouluolot eivät myöskään kaipaa hurraamista. Noin kolmeneljännes koululaisista on pakotettu jättämään koulunkäyntinsä kesken. Näissä kouluissa ei muutoin ole kylliksi opettajiaakaan. Voit joutua kaksitoista kurtorttelia käsittävälle alueelle, jossa kahdeksankymmentä prosenttia neekerinuo-
rissa ei saa työtä.

Automatisointi erikoisesti koskee neekeriväestöä. Jokainen teollinen keskintö riistää työpaikkoja seläisiltä neekereiltä, joita käytetään raskaan ja muun vähemmän miellyttävän työn teossa. Jokainen automaattinen hiss uusia rakennuksia riistää työpaikan kahdeksalta neekeriltä kymmenestä, jotka ovat hissien kuljettajina olleet. Neekerien on vaikea löytää uutta työpaikkaa ammattitaidottomuuden takia.

Mr. Alsop huomauttaa, että pitäisi lain pakoittamana lähettää yhdeksän amerikkalaista jokaisesta kymmenestä, jotka elävät yltäkylläisyyden Amerikassa, kulluttamaan osan ajastaan siinä "toisessa Amerikassa", joka sijaitsee pohjoisella Philadelphian slummialueella.

Jesuiittavaltion arvoitus

Jo kolmen vuosisadan ajan on Paraguayn jesuiittavaltio herättänyt kiivasta polemiikkia puolesta ja vastaan. Viime aikoina on tutkijoiden kuitenkin onnistunut luoda joksinkin objektiivinen kuva tuon salaperäisen valtion synnystä, elämästä ja tuhoutumisesta. Nykyään voitaneen sanoa, että se oli maailmanhistorian ensimmäinen suunnitelmamukainen kommunistinen valtiokokeilu.

Vuonna 1608 kirjoitti paikallisen kuvernööri Espanjan kuninkaalle, että espanjalaisten oli mahdotonta alistaa Paraguayn guarani-kansaa. Hän ehdotti, että intiaanit luovutetaan jesuiittojen käsiin. Espanjan kuningas suostui ehdotukseen. Guarani-kansan asuma-alueesta Parana-virran länsipuolella tehtiin itsehallintoalue, jonka maallinen ja hengellinen komento uskottiin jesuiittaveljeskunnalle.

Jesuiitat kävivät heti tarmokkaasti toimeen. Valtavalle intiaanille perustettiin vakinaisia asutuksia, joissa heitä oli helpompaa pitää kurissa. Asutuksia (reduktioita) syntyi kaikkiaan kolmekymmentä. Jokainen asutus oli itse asiassa muutaman tuhannen asukkaan kaupunki.

Vaeltavien intiaanien kokoonpysyminen asutuksiin oli melkoinen ihmeteko, ja aikalaisten epäilivät että jesuiitoilla oli taikakinoja käytössään. Tämä epäily ei ollut aivan väärä. Kohdattessaan aarniometsässä intiaanijoukon jesuiittaisilla apulaisineen oli taikakalunsa esiin. Guaraneihin ei tehonnut miekka eikä saarna, mutta heihin vaikutti syvästi katolinen kultti. Upeat puvut, pyhimyskuvat, messu ja ennen kaikkea kirkollinen soitto ja laulu aivan kuin lumosivat heidät — guaranit olivat poikkeuksellisen musikaalisia kansaa. Intiaanit tulivat esiin aarniometsästä kuin pilippiiparin lumoamat rotat koloistaan. Tässä näytössä olevan ainoan luonnollisen selityksen jesuiittien nopeaan menestykseen. Katolinen messu sovellettiin radikaalisti intiaanien kulttuuritasolle. Heidän lauluhiinsa, soittoonsa, tansseihinsa ja kuvapalvontaan.

Uudet asutukset perustettiin hedelmällisille ja vesirikkaille paikoille. Kaikki kaupungit rakennettiin täsmälleen saman suunnitelman mukaan — luultavasti tässä suoritettiin ensimmäinen rationaalinen kaupunkisuunnittelu. Keskellä oli neljänmuotoinen tori, sen varrella kirkko, kollegiorakennus (jesuiittaisien päämaja) ja leskien talo. Kollegion puutarhassa kasvoivat eri viljelyskasvien soveltuvuutta ilmalanalle. Puutarhan alitse kulki maanalaisten käytävä, joka voitiin käyttää pakotina.

Kaupungin asemakaava teki mahdolliseksi asukkaiden tehokkaan valvonnan. Viivasuorien pääkatujen ja poikkikatujen varrella sijaitsevat kuutiomaiset asuintalot. Kaikilla perheillä oli täsmälleen samanlaiset huoneet. Tämän maatalouskaupungin ympärille levisivät silminkantamatomiin pellot ja laitumet, puuvilla- ja sokeriruokatuotukset sekä apelliinilohdot.

Jesuiittavaltion taloudellisen rakenteen johtavana periaatteena oli yhteisömuistutus, kommunisminä. Tätä seikkaa ovat jesuiittavaltion katoliset tutkijat yleensä pyrkineet väheksymään, onhan kirkko nykyään asennoinut virallisesti kommunismia vastaan. Kuitenkin on tosiasia, että esim. johtava jesuiittafilosofi Suarez puolusti vielä 1600-luvulla käsitystä, jossa mukaan yhteisömuistutus on luonnollisen lain (luonnonoikeuden) mukainen omistumuoto.

Jesuiittavaltiossa olivat kaikki tuotantovälineet, maat, rakennukset, karja ja työvälineet periaatteessa yhteistä omaisuutta. Tuotantovälineistä ja työn tulokista pidettiin tarkkaa kirjanpitoa. Jesuiittaisien johtama maistraatti määräsi päivittäiset työnormit, joiden suorittamista ankarasti valvottiin. Norminsa ylittäneille jaettiin palkintoja ja kunniansoituksia. Työn tulokset luovutettiin yhteisiin varastoihin. Niistä sitten jaettiin kulutustavaroita, syövään esiintymisen yleisessä, yhteiskunnan perhetalouksille. Jokainen sai periaatteessa yhtä suuret annokset. Jesuiittojen tietoisena tarkoituksena oli yksityisen voitontyönnin ja yleensä yksityisomistuksen tarpeen hävittäminen. Kaikesta päättäen intiaanit saavuttivat tämän suunnitelmatalouden avulla huomattavasti korkeamman elintason kuin heille luonnontilassa oli mahdollista. "Kaikki saattoivat elää mukavasti," vakuuttaa eräs kronikoitsija. Tuotannon ylijäämää myytiin tai vaihdettiin ulkomaille. Voitoista hävisi (eräiden väitteiden mukaan) melkoinen osa jesuiittaveljeskunnan kirstuihin.

Jesuiittavaltion toinen johtava periaate oli yhteiskunnan jäsenten työn ja elämän valvonta. Intiaanien keskuudesta etsittiin sopivat työjohtajat ja poliisit, jotka olivat vastuussa maistraatille, joka taas oli jesuiittaisien valvonnassa. Järjestelmään kuuluivat myös ilmiäntajat; lapset saattoivat toimia vanhempiensa ilmiäntajina. Rikolliset tuomittiin raiprangaistuksiin tai vankilaan. Negatiivisilta puoliltaan asutus muistutti nykyaikaista keskitysleiriä.

Veljeskunnan vastustajat ovat väittäneet, että jesuiitat tieteen tahtoon jättivät guaranit valloille elohduttua, jotta nämä tietämättömät pysyisivät heille kuuliaisina. Tämä väite ei ole aivan perätön. Guaraneille opetettiin kyllä katolisen uskon alkeet, mutta yhdestäkään intiaanista ei koskaan koulutettu pappia, vaikka aimesta siihen olisi varmasti ollut. Kasvatusten tavoitteena oli yksinkertainen hartaus ja valtion kuullainen palveleminen. Sen sijaan musikaalisia ja liikunnallisia taitoja viljeltiin ahkerasti. Jokaisella asutuksella oli kuoronsa, orkesterinsa ja tanssiryhmänsä. Kun katolisia juhlapäiviä oli runsaasti, voitiin intiaanit pitää jatkuvassa uskonollisessa juhlahuimussa. Arkielämäkin täytettiin kulttuurillisilla menoilla. Intiaanit harrastettiin aamulla kellojen soittoa ja koottiin torille, jossa odotettiin pyhimyksenkuulua. Työntekijät lähtivät torilta liikkeelle marssijärjestyksessä soiton tahdissa, pyhimyksenkuulua etunenässä. Työmaalla pyhimyksenkuuva sijoitettiin sopivaan paikkaan ikään kuin valvomaan töitä. Työpäivän päättyessä palattiin takaisin kaupunkiin samalla tavalla. Joka ilta koottiin intiaanit yhteen messuun. Mahdollisesti työtattiin näillä menetelmillä sietäen autuus tulevassa elämässä; mutta ennen kaikkea turvattiin — kuten eräs tutkija on huomauttanut — yhteiskunnallinen kura ja järjestys. Aikalaisten kertoi-
vat että intiaanit pitivät jesuiittaisi-
aivan kuin jumalina, joiden kädestä he saivat kaiken hyvän. "Guaranit sanovat aina 'kyllä' kaikkeen mitä isät käskivät," kertoo eräs vierailija. Asutuksissa ei koskaan sattunut kapinoita isä vastaan.

Niinpä jesuiittoja eivät karkottaneetkaan alkusurkaukset, vaan toiset valkoiset. Valistusaikana alkoi voimakas kampanja jesuiittaveljeskuntaa vastaan; hyökäyksestä sai osansa myös Paraguayn jesuiittaliitto, ja vuonna 1768 täytyi jesuiittojen jättää työnsä guaranian keskuudessa. Silloin kävi ilmi, että isät olivat täydellisesti laiminlyöneet intiaanien kasvattamisen itsehallintoon — nämä jättivät asutukset, joiden ylle nopeasti kasvoi aarniometsä. Yhteisömuistukseen perustuva taidokas talousjärjestelmä sortui ja intiaanit palasivat aarniometsän "vapaaseen markkinatalouteen". Jos jesuiitat olivat halunneet osoittaa, että kommunistinen talousjärjestelmä oli mahdollinen, heidän kokeensa oli kuitenkin onnistunut. Mutta samalla he osoittivat, että ainakin heidän tiensä kommunistiseen yhteiskuntaan oli sidottu mitä ankarimpaan yksilön holhoamiseen. — SKR

Pakokaasut osasy keuhkosyöpään

Autojen pakokaasut ovat osaltaan myötävaikuttamassa keuhkosyövän syntyyn. Pääliikenneväylien varrella keuhkosyövän esiintymistiheys on kaksi kertaa niin suuri kuin kaukana teiden varsilta, ja ihmisillä, jotka ajavat autolla yli 20,000 kilometriä vuodessa, syövän esiintymisen on yleisempää kuin keskimäärin miespuolisen väestön keskuudessa. Keuhkosyöpä on sitä paitsi tavallisin syöpätyyppi henkilöillä, jotka työskentelevät liikenteen alalla.

Arhusin yliopiston hygienian laitoksessa on parakaasun käynnis-

Kansanvallan Liiton asioita

Osastoille

Uuden Englannin alueella on postitettu aluetuomikunnan toimista kirje, jossa sanotaan, kuinka monta edustajaa on osastonne oikeutettu valitsemaan aluekokoukseen, joka pidetään syyskuun 29 päivänä, paikkakunnalla jonka aluetuomikunta määrää.

Kirjeessä on myöskin lasku aluekokousverosta, joka aluejärjestön sääntöjen mukaan kannetaan kokouskuluja peittämiseksi 10 senttiä jäsentä kohti.

Elokuva

"Kertokaa se hänelle", joka esitettiin kesäjuhlassa, esitetään Quincyin osaston talolla lauantai-iltaan elokuun 24 päivää.

Syysjuhlan

valmistelutouhuissa eletään Gardnerissa. On toivottavaa, että ilmojen haltija suosii meitä kauli-
niilla ilmalla. Mitä juhlassa tullaan esittämään, mainostetaan myöhemmin, että ihmisten miellesä säilyy juhlahoijelman paremmin kun siitä mainostetaan lähempänä juhlaa. — V. A.

sä tutkimus keuhkosyövän synnyn yhteyksistä eri tekijöihin ja tutkimuksen johtajat, tohtorit J. E. Bock ja Bl. Lambert, ovat selostaneet tähän mennessä suoritettujen tutkimusten tuloksia eräässä lääketieteellisessä aikakauslehdessä.

He toteavat, että tupakanpolto — erikoisesti savukkeiden poltto — pidetään olennaisen tärkeänä tekijänä, mutta kaupungissa esiintyvä syöpätapauksia siinä määrin enemmän kuin maaseudulla, että asiaa ei voida selittää pelkästään viittaamalla tupakanpolton laajempaan levinneisyyteen kaupungeissa kuin maalla, koska tämä tilanne on todettavissa etenkin tupakoi-
mattomien ryhmässä, jossa syöpäta-
pausten esiintymistiheys kaupungeissa on yhdeksän kertaa suurempi kuin maaseudulla. Eri tupakoi-
misryhmissä kaupunkien ja maaseudun luvut lähenevät toisiaan ja suurpolttajien luokassa suhte on 1:1.

Keuhkosyövän suurempi esiintymistiheys kaupungeissa viittaa siihen, että kaupungeissa on vaikuttamassa erityinen tekijä keuhkosyövän syntyyn — ja tämä tekijä on todennäköisesti löydetty näiden aineiden joukosta, jotka kaupunkilaiset joutuvat hengittämään keuhkoihinsa.

On tehty tutkimus hiilivetyjen muodostumisesta sekä bensiiniä että dieselkäyttöisillä autoilla. Bensiinikäyttöiset autot tuottavat hiilivetyjä enemmän kihihdettävässä ja jarrutettaessa, kun taas dieselkäyttöisillä autoilla moottorin ollessa lämmin hiilivetyä syntyi vain vähän, määrän tosin kohotessa moottorin käydessä kylmänä. Dieselmoottorien hiilivetyjen tuotto kohosi kuorman kasvessa ja kihihdettyä nouseu oli suunnaton.

Sydänkohtauksista

Monet ihmiset ovat huolissaan siitä, että heillä ehkä on jokin vikaa sydämessään, ja tämä huoli voi tosiasiallisesti aiheuttaa sen, että sydän ajoittain lyö epätasaisesti. Tämä siis johtuu yksinomaan hermostollisista seikoista eikä siis missään tapauksessa ole vaarallista, vaikkakin se saattaa tuntua sängen epämiellyttävältä.

Parasta mitä tässä tapauksessa voi tehdä, on olla murehtimatta sydämensä kunnosta, sydämen, joka on kehon voimakkain ja kestävin elin. Tämä pieni lihas — kooltaan suunnilleen nyrkin kokoinen — "lyö", ts. puristuu kokoon ja laajentuu, 70-80 kertaa minuutissa normaaleissa olosuhteissa. Mutta jos on tarpeellista, voi sydän ilman muuta lisätä vauhtiaan 130 lyöntiin minuutissa ja jopa senkin yli, mikä antaa käsitkseen sen valtavista voimavaroista.

Sydänsairauksien erilaiset lajit

Yleensä puhutaan kolmesta sydänsairauksen päätyypistä: synnynnäisestä, reumaattisesta ja verisuonten kalkkautumissairauksista. Viimeksimainittu tyyppi on tavallisin, ja koska ihmisten keskimääräinen elinikä on kohonut, esiintyy sitä yhä useammin. Kun keho vanhenee, menettävät verisuonet joustavuutensa ja tu-

levat yhä järeemmiksi, koska kalkki varastoituu suonten seinämiin. Tästä on seurauksena se, että sydämen on työskenneltävä kovemmin pumpatakseen veren järekkien suonien läpi, jotka kaiken lisäksi ovat myös ahtaampia seinien kalkkiutumisen vuoksi.

Potilaat, jotka tulevat lääkärin vastaanotolle tutkittamaan sydäntään, esittävät usein samantapaisia kysymyksiä, ehkä kuten seuraavassa:

1. Mikä aiheuttaa sydänkohtauksen?

Tällä alueella on alituisen tutkimus käynnissä, mutta lähinnä lienee yleisin syy suonten kalkkeutuminen. Tämä voi nopeutua ja pahentua epäsäännöllisten elintapojen johdosta, siis jos potilas nukkuu liian vähän, syö huonosti, ei saa tarpeeksi liikuntaa ja poltaa liian paljon. Tiettyillä perinnöllisyyksillä sekä nykyaikaisella elämäntavalla voi myös olla merkitystä tässä yhteydessä.

2. Mitkä ovat sydänkohtauksen oireet?

Rinnassa esiintyvät voimakkaat kivut sekä samanaikainen hengenhädistys. Potilaalla saattaa olla sellainen tunne, että rintakehä painuu kasaan, tai myös tuntee terävän, pistävän kivun säteilevän pitkin käsivarsia.

3. Mitä on tehtävä, jos on olettavissa, että on saanut sydänkohtauksen?

Ennen kaikkea on varottava kiihihtymästä. Yrittäkää pysyä rauhallisena, maataa pitkällään ja kutsukaa lääkäriä.

4. Ovatko kaikki sydänkohtaukset välttämättä hengenvaaroja?

Eivät, enimmäkseen ovat suhteellisen lieviä, vain hyvin pieni osa päättyy kuolemaan.

5. Onko ruumiillisten ponnistusten yhteydessä suurempi vaara saada kuolemaan päättyvä sydänkohtaus kuin muuten?

Tosiasia on, että useimmat kuolemaan päättyneet sydänkohtaukset ovat tapahtuneet levon tai unen aikana. Voimakas fyysinen ponnistus voi tietenkin aiheuttaa kohtauksen, mutta tällöin tämä varmaankin oli "jo tuossa".

6. Onko olemassa jokin tietty ihmistyyppi, joka on erittäin altis sydänkohtauksille?

Tuskin. Usein kuulee puhuttavan paineenalaisten ammattien ja sydänkohtauksien välisestä yhteydestä, mutta tutkimukset osoittavat, että ruumiillisen työn tekijät ovat yhtä alttiita kuin paineen alaisina työskentelevät johtajatkin.

JUTUSTELUA

Nauru-kansa siirretään Australian lähelle

Yhdistyneiden Kansakuntien huoltohallintoneuvosto hyväksyi äskettäin pitämässään kokouksessaan toimenpiteet, joiden avulla on yritetty löytää uusi koti Naurun huoltohallintoalueen väestölle. Nauru on pieni Etelämeren saari, joka on Australian, Uuden Seelannin ja Ison-Britannian huoltohallinnassa ja jota Australia hoitaa. Väestön on lähdettävä saareltaan, kun sen tärkein taloudellinen edellytys, fosfaattivarat, parinkymmenen vuoden kuluessa ovat tyystin loppuneet.

Naurun paikallinen hallintoneuvosto on selittänyt, että joko Curtis- tai Fraser-saari Australian rannikolla sopisi naurulaisten uudeksi kotipaikaksi. Samalla kuitenkin on todettu, että vaikka Naurun paikallishallinto on toivonut saarelaisille itsenäisyyttä uudella kotiseudulla, ei Australia ole halukas sitä myöntämään niin lähellä alueitaan. Huoltohallintoneuvosto on kehoittanut eri osapuolia jatkamaan neuvotteluja oikeudenmukaisen ratkaisun löytämiseksi. Joka tapauksessa pyritään kunnioittamaan Naurukansan toivomusta kansallisen olemassaolonsa säilyttämiseksi.

Ihmisen sydän lyö 100,000 kertaa vuorokaudessa

Kuinka monta kertaa ihmisen sydän lyö vuorokaudessa? Keskimäärin yli 100,000 kertaa, tiedottavat Chicago yliopiston tiedemiehet tutkittuaan 100 tervettä miestä. Tutkimuksissa käytettiin uutta laskijalaitetta, joka on vain savukepakkauksen kokoinen ja joka teki työtään koko vuorokauden sekä työn että levon aikana. Jokaisen koehenkilön sydämenlyönti laskettiin ainakin kahden vuorokauden aika-

Metuchen, N.J.

Mrs. Fanni Pesonen, Brooklyn, N.Y., matkusti Suomeen heinäkuun 17 p. mukanaan tyttärensä tytär, Susan Sakariassen. He matkustivat Ruotsin Amerikan linjan Kungsholm laivalla Olimme heitä siellä hyvästelemässä. Kotia tulevat ilmeisesti, sillä täytyy pitää kiirettä, että Susan kerkii koulun.

Fanni kävi Suomessa noin 40 vuotta sitten. Hänellä oli silloin mukana Susan äiti, joka oli aivan pieni eikä muista matkasta mitään.

Nyt Susan on 16-vuotias neito, joten tämä matkailu on hänelle mielenkiintoinen, ja jättää varmaan kauniit muistot isovanhempiensa synnyinmaasta. He joutuivatkin matkustamaan ympäri Suomea, sillä meillä on siellä paljon sukulaisia.

Fanni kirjoitti että matka meni hyvin ja ilmat ovat ihanat, ja alkuvierailu erinomainen. Veli oli vastassa Turussa. Vierailu Raumalla, siltä Helsinkiin, sitten Orivesi, Kannus, Iisalmi ja synnyinpaikka Virrat ja vielä monta muuta paikkaa joten ei kerkä yhdessä paikkaa kauan olla.

Mr. John Kuisma, Staten Island, N.Y. kuoli maanantaina tänään kuun 5 p. sairaalassa, jossa hän oli 6 viikkoa. Lähinnä kaipa valmonsia Ellen, 2 poikaa Walter Kuisma, Clark Rahway, ja Edward Kuisma, Iselin, N.J. Yksi tytär Mrs. Sylvia Romano S.I. ja 4 lastenlasta. Mr. Kuisma oli iältään 76-vuotias. Hän oli pitkäaikainen Staten Islandin asukas ja oli täälläkin hyvin tunnettu.

Mr. Simo Koski palasi juuri äskettäin Suomimatkaltaan, jossa hän oli pari kuukautta, kiertäen ympäri maata. Nyt vieraillee täällä pohjoisessa sukulaisissaan. Hänellä on koti Lake Worthissa, Fla. Ennen asunut Staten Islandissa.

Mr. Walter Gronroos, joka sairastui viime talvena vakavasti, ja josta aikaisemmin kerroin. On parantunut ja palannut työhönsä 6 kuukauden lomailun jälkeen.

Mr. Irvin Kenen, (Koskinen) oli myös sairaalassa.

Friendly As A House Party
WILLIAMS LAKE HOTEL
Box 18, Rosendale, Ulster County, N.Y.
Scandinavian Management
COMPLETE SOCIAL AND ATHLETIC PROGRAMS, AND ORCHESTRA FOR DANCING EVERY NIGHT
Ideal for Singles and Young Marrieds \$13 to \$19 a day or \$84 to \$126 a week per person includes 3 meals a day, cozy to DeLuxe accommodations, and use of all sports facilities.
For Information, Dial Operator and Reverse Charges to
WILLIAMS LAKE HOTEL
Rosendale, N.Y.
Only 2 Hours By
New York State Thruway to Exit 18
Bus to Churches • Send for Booklet

FOWLER FUNERAL SERVICE

AMBULANSSIPALVELU
John A. Kennedy

42 Concord St., Maynard, Mass. — Tel. TW 7-7343

TWInoks 7-8432 & 7-2500

FRED'S RADIO and T. V. SERVICE

● TELEVISIOITA ● GRAMOFONEJA
● RADIOITA ● Myynti ja huolto

51 Main Street Maynard, Mass.

Huolto halutessanne soittakaa TWInoks 7-8432 & 7-2500

Jos tahdotte todellista valmiiksi leikattua

LIMPPUA

maistakaa

KASANOFIN

valmistamaa leipää

LUOTETTAVA JA NOPEA RESEPTIPALVELU

Orthopedic ja sairaalatarpeita

VOITÄ

KAINALOSAUVOJA — KAVELYKEPPEJÄ

JOHNSON PHARMACY

30 NASON ST. TW 7-2832 MAYNARD, MASS.

viime kuussa, selkävien takia. On parantunut ja on takaisin toimeensa.

Mrs. Ellen Winnick, viettää kesää siskonsa Frida ja Fred Särkisen luona, Cape Codilla, Mass. — T. T.

Detroit, Mich.

Kuolleita

Simonen, Waino, kuoli 19 p. heinäkuuta. Kaivaten isää muistelevat tyttäret Mrs. George Koponen ja Mrs. Walter Keijonen, kaksi lastenlasta. Haudattiin Potin Memorial kappelista Glen Eden hautausmaahan.

Ruuhela, Henry, kuoli 29 p. heinäkuuta. Lähinnä muistelevat jäivät tytär Mrs. Laina H. Wesa ja Roy, kaksi lastenlasta, veli Elias Suomessa. Muistotilaisuus oli St. John Luth. kirkossa, pastori Puotisen toimiessa. Potin Memorial huoletti hautauksesta Evergreen hautausmaahan.

Härju, Frank, kuoli 31 p. heinäkuuta Lake Worthissa, Floridassa. Ikävöiden ja kaivaten muistelevat puoliso Milja ja tytär Mrs. Helen Maki Detroitissa, kolme lastenlasta, sisar Hilma Carlson, Floridassa, veli Werner Ahonen Michiganissa. Haudattiin Lake Worth, Floridaan. Monet detroitilaiset muistavat Mr. ja Mrs. Frank Härjun, jotka joitakin vuosia sitten muuttivat Floridaan täältä Detroitista. Otamme osaa omaisten suruun.

Sevon, Otto, kuoli 3 p. elok. Kaivaten muistelevat vaimonsa Barbara, lapset Katharine, George, Michael ja Patrick. Kaksi sarta ja kolme veljeä. Hautajaiset ovat Calumet, Mich. Potin Memorial huoletti lähetyksestä.

Olessamme lomalla

tyttäreni kanssa aikaisemmin kesällä tapasimme Mr. ja Mrs. Charles Lindell nimisen perheen Iron Mountainissa, Mich. He ovat molemmat olleet hyvin sairaita, mutta siellä käydessäni olivat kokeilla virkeitä ja toivoivat parempia päiviä. Mrs. Lindellillä oli sisäisiä vikoja ja on joutunut uusemman kerran sairaalaan. Nämä yksinäiset ja kovin ystävälliset Lindellit pyytävät sanoa terveisiä monille entisille ystävilleen. He lukevat suomalaisia sanomalehtiä joka onkin heidän suurin ilonsa.

Mr. ja Mrs. Robert Koenig, ja lapset Californiasta, vierailivat luonamme muutaman päivän. He olivat lomailleet monis-

MATKATOIMISTO

SELMA LEEMAN CO.
TRAVEL AGENCY
605 LEXINGTON AVENUE
(between 52nd and 53rd Street)
NEW YORK 22, N. Y.
TEL. PLAZA 5-0327

sa eri paikoissa ystäviään ja sukulaisiaan tapaamassa. Mrs. Koenig on Mr. ja Mrs. Frank Härjun tytär Virginia, Minnesotasta. Oli sanomattoman hauska tavata jälleen 20 vuoden jälkeen. Kuluttain Tessi on aina samanlainen, hänen miehensä ja lapsensa erikoisia. Tervetuliaiset pardytti Slosserilla (Irma Ojanpää) ja lähtäiset Mr. ja Mrs. Ray Ojanpään kodissa. — Mr. William Eskels Clevelandista vieraili luonamme ylönsuon.

Suomi-matkailijoita

alkaa saapua takaisin Detroitiin. Mr. ja Mrs. Toivo Holmström, palasivat viime viikolla. He olivat Norse Civic'n järjestämässä matkueessa. Kovasti pitivät matkastaan, kumpikin käyden vanhempiensa syntymäseuduilla ym. Suomea katsellen. Ihanat ilmat oli Suomessa tänä kesänä.

Seitsemän Veljestä

ja Nummisuutarit saapuvat kait marraskuuta. Yhdysvaltoihin, mutta ei ainakaan Detroitissa ole minkäänlaisia valmisteluja vielä tehty. Onhan meillä Keskuskomitea, jonka tehtäväksi se kuuluisi. Jos he eivät piakkoin ala touhuun, jää se toisten seurojen tehtäväksi. Nyt jo olisi aika toimia.

Mrs. Elina Rautanen

vierailee kaupungissamme, edesmenneen pastori Rautasen vaimo, joka nykyisin asuu Warren, Ohiossa. Mrs. Rautasella on kaksi sarta täällä, Mrs. Etta Sukki ja Mrs. Arthur White. Toivomme hauskaa vierailua. — Fanny Eskels

New Port Richey, Fla.

Kesävierailijoita

ilmoitetaan olevan ennätysmäärän tähän mennessä tässä valtiossa. Ennustetaan, että koko vuosi huomioiden, se tulee olemaan parhain matkailijoihin nähden ja nehan ne on jotka rahaa jättää monella eri tavalla. Ei siis ole ihme jos kaikenlaiset viihdykkeet huomioidaan. Hyväksi varmaankin on tämän vuodenajan lämpimät merikylvyt niille, jotka reumaattisiin vaikeuksiin apua etsivät ja kyllä se tuntuu mukavalta kellystä veteen sellaistenkin, joilla ei erikoisvaivoja ole.

Emil ja Aune Lakso,

Fitchburg, Mass., vierailivat täällä tänä aamuna Maju Lakson luona. Laksoit katselivat ensin itärannekon nähtävyyksiä. Tulivat etelätietä tänne länsipuolelle. Paljon siinä kieroissa tätä Floridaa näkeekin. Tyytyväisiä kuuluvat matkaansa olleen.

Ida Johnson

on kotituntunut Suomimatkalta, jonka hän teki ilmojen teitä. Anna Jalava myös palasi kotiin matkaltaan Ohioon ja Massaan. Paljon tapasi hän tuttavilla entisillä asuinpaikoillaan. Ystävällisiä oli oltu kaikkialla, mutta suu meni leveään hymyyn, kun kotiin pääsi. Kyllä täällä on paras, tuumii Anna.

Allekirjoittanut

oli myös "Empon" kanssa verestämässä vanhoja muistoja. Ihana, suurenmoinen ja antoisa on pitkän talvilevon saanut pohjoisen luonto, kun se eloon herää. Ei väsy silmä sitä katselemaan, niin vaihteleva se on ja nuoremmat tietenkin nauttivat sen talvesta, jota paossa me vanhat täällä olemme. Kuuma oli kyllä tänä

ALVIN R. REID

Main Street,
So. Hanson, Mass.
Cypress 3-6441
Kiinteistöjä ja kaikenlaisia vakuutuksia.

Doane, Beal & Ames

FUNERAL SERVICE
HYANNIS — YARMOUTH
HARWICH
Tel. Hyannis — SPRing 5-0684

Nykyaikainen

Sähkö-urku
Ystävällinen suomalainen palvelija
TILAVA KAPPELI
Air Conditioned

HANNEL

Funeral Home
86-88 Copeland Street
Quincy 69, Mass.
TEL. PR. 3-3773

kesänä pohjoisessakin, ainakin Uudessa Englannissa. Oli suuri elämys olla mukana Saiman puistossa suomalaisten suurjuhllilla, jotka olivat väkriikkaat, huolimatta taajojista riveistä poistumisista joka puolella. Kauniit muistot jäi sukulaisien ja ystävien tapaamisesta, vieraanvaraisuudesta ja ystävyydestä. Ne ovat suurtaurteita, joita täällä etelän maila mielissä säilyttämme. Monin terveisin. — Tyyne.

Olympiakeräys aloitettu

Finlandia Foundationin kansallinen päämaja Californiassa on saanut vastaanottaa Suomen Olympialaiselta Keräystoimikunnalta Wm. Lehtisen ja J. Tossavaisen allekirjoittaman kirjelmän, jossa sitä pyydetään jälleen järjestämään Amerikan suomalaisten keskuudessa Olympiakeräyksen, sekä huolehtimaan siitä.

Sen johdosta liitän tähän mukaan kopion yllämainitusta kirjelmästä ja pyydän kohteliaasti Toimistusta julkaisemaan sen.

Ystävällisesti pyydän jälleen Amerikan suomalaisia kaikkialla ryhtymään toimintaan Olympiakeräyksen merkeissä, järjestämällä ohjelmallisuksia, kahviamia ja keräyksiä paikkakunnillaan. Pyydän heitä elyvään näin ensiäsi Olympiakomiteoita ja perustamaan uusia. Olemassa olevat yhdistykset, seurat ja seurakunnat varmaankin jälleen ojentavat auttavan kätensä. Sitte voimme yhteisin voimin kunnollisesti täyttää meille luotetun tehtävän.

Pienimmätkin lahjoitukset otetaan kiitollisuudella vastaan. Shekit ja maksuosoitukset olisi merkittävä maksettaviksi nimellä:

FINNISH AMERICAN OLYMPIC FUND ja lähetettävä osoitteella:

FINNISH AMERICAN OLYMPIC FUND, c/o Finlandia Foundation, Inc., Dr. Vaino A. Hoover, President, 1433 San Vicente Blvd., Santa Monica, California.

Keräyslistoja ja rintaneuloja on pyynnöstä saatavissa. Kaikki tiedustelut ja keräystä koskeva kirjeenvaihto pyydetään lähettämään yllämainitulla tavalla osoitettuna.

Olympiaterveisin,

Dr. Vaino A. Hoover, puheenjohtaja. Amerikan Suomalaisen Olympiakeräys.

Jäljennös yllämainitusta kirjelmästä.

Mr. Vaino A. Hoover,

Viime helmikuusta lähtien on maassamme jälleen ollut käynnissä olympiakeräys. Sen päämääränä on suomalaisten urheilijain valmentautumisen ja osanoton rahoittaminen ensi vuoden olympiakisoihin. Tilanne on nyt sikäli parempi kuin vuonna 1960, että maamme kaikkien liittojen edustajat voivat osallistua olympialaisiin 1964, mikäli heidän kuntosensa ja tuloksensa sitä edellyttävät.

Tähän asti on olympiakeräyksen tavoite aina saavutettu. Hyvin suuri osuus ja ansio lankeaa siitä Amerikan suomalaisille. Viimeksi vuonna 1960, jolloin keräys hoidettiin Californiasta käsin, oli lopputulos erittäin huomattava ja keräyksen hoito esimerkittömän tasoinen ja nopea.

Vakuuttuneina siitä, että maamme USA:ssa haluavat jälleen antaa vapaaehtoisen panoksensa Suomen urheilijain olympiaosaston turvaamiseksi, pyytää Suomen Olympialainen Keräystoimikunta kohteliaimmin, että Finlandia Foundation ottaisi huolehtia sikäläisen keräyksen aloittamisesta ja organisoimisesta. Uskomme nimenomaan Teidän järjestöllänne olevan siihen kaikin puolin parhaat mahdollisuudet.

Olemme mielii hyvin valmiit lähtemään aikanaan käytettävissämme olevaa materiaalia, kuten kulta- ja hopeamerkkejä. Jo etukäteen kiitämme kaikista toimenpiteistänne Suomen olympiaurheilun hyväksi!

Olympiaterveisin
Wm. Lehtinen J. Tossavainen.

KAUPANTEEKOA

Sinä, joka tiedät yhtä ja toista kaikista — sanopas, miten pörssissä tehdään afäreitä? — Se on hyvin yksinkertaista. Maksat jostakin, jota et saa — rahoilla, joita sinulla ei ole ja sitten myyt sen, mitä sinulla koskaan ei ole ollut, paljon suuremmasta summasta kuin se milloinkaan on maksanut.

Jouluksi Suomeen

OSALLISTUKAA ILONTÄYTEISEEN JOULUHUUMATKAAN!
ML. KUNGSHOLM...JOULUKUUN 2 p:nä, 1963
New Yorkista Göteborgiin, josta erinomaiset yhteydet eri puolilla Suomea.
Matkan johtajana Mr. Eric G. Eriksson, S.A.L:n Chicagon konttorista.
Matkatoimistot voidaan lähettää suoraan New Yorkista Helsinkiin, Turkuun tai Mariahoninaan.
JOULUKSI SUOMEEN 25 PROS. ALENUKSELLA
Jos matkustaja lähtee New Yorkista GRIPSHOLMILLA marraskuun 16, tai Joulumatkalle KUNGSHOLMILLA joulukuun 2 p:nä,
hän ostessaan meno-paluu lipun samanaikaisesti, saa 25%:n alennuksen säästökauten one-way-hinnasta. Eurooppa-ole saa kestää 30 päivää. Säästö turisilukassa on \$115. — ja 1 luokassa \$173.50.
Lisäksi muut säännölliset laivavuorot New Yorkista:
ML. GRIPSHOLM Syysk. 18, Marrask. 16
Käyntiköy matkatoimistomme puoleen tai suoraan
SWEDISH AMERICAN LINE
636 Fifth Ave., New York 20, N.Y.
181 North Michigan Avenue, Chicago 1, Illinois
336 White-Henry-Stuart Bldg., Seattle 1, Wash. • 510 West Sixth Street, Los Angeles 14, Calif.
1255 Phillips Square, Montreal 2, Quebec • 325 Logan Avenue, Winnipeg 2, Manitoba

LEO TOLSTOI:

LINTU

(Tosikertomus)

Serjoshalla oli nimipäivä ja hän sai hyvin paljon lahjoja: hyrrän, pari hevosta ja kiiltokuvaa. Kallein ja rakkain lahja oli Serjoshan mielestä kuitenkin se, minkä hän sai enoltaan. Se oli lintupyydyks. Pyydyksessä oli liikkuva lauta ja verkko. Laudan päälle asetettiin syötti. Kun näkkinen lintu hyppäsi laudalle nokkiakseen muutaman murusen keikahti lauta linnun painosta ja sen yläpuolella oleva verkko vangitsi linnun.

Tämä ei ole hyvä leikkikalu — sanoi äiti — miksi kiussait pikkulintuja?

En minä niitä kiusaa... Laitan ne häkkiin ja annan niille siemeniä. Siitä hyvästä ne laulavat minulle.

Serjoshalla hankki siemeniä, asetti pyydyksensä puutarhaan ja ryhtyi odottamaan lintua. Luultavasti linnut vaistivat jotakin, sillä yksikään ei uskaltanut "Serjoshan päivälliselle".

Serjoshalla kutsuttiin sisälle syömään ja hän jätti pyydyksensä puutarhaan. Kun hän tuli jälleen ulos, huomasi hän, että pyydyks oli lauennut ja verkon alla oli lintu.

Serjoshalla oli riemuissaan. Hän otti linnun pyydyksestä ja juoksi sisälle näyttämään sitä äidilleen.

— Äiti. Minä vain linnun kiinnin. Se on luultavasti satakieli... Katso, miten se pelkää...

Äiti vastasi: — Tämähän on västäräkki. Älä kiduta sitä. Anna sen mieluummin lentää vapauteen.

Serjoshalla sanoi: — Minä tulen pitämään siitä huolta. Annan sille siemeniä ja vettä.

Serjoshalla laittoi linnun häkkiin ja ruokki ja juotti sitä kaksi päivää. Kolmantena päivänä hän ei muistanutkaan vaihtaa linnulle vettä.

Silloin äiti sanoi: — Näetkö nyt — unohtit kasvattasi, eikä olisi parempi, että päästäisit sen vapauteen?

— Enkä ole unohtanut — vastasi Serjoshalla — tuon sille heti raikasta vettä ja puhdistan häkin.

Serjoshalla työnsi kätensä häkkiin ja ryhtyi puhdistamaan sitä. Lintu säikähti ja räpyytteli epätoivoisena siipään häkin seinämiä vastaan.

Serjoshalla sai häkin puhtaaksi ja lähti hakemaan raikasta vettä. Äiti huomasi, että hän jätti häkin ovi auki ja sanoi: — Serjoshalla. Sulkiisit edes häkin oven. Lintusi pääsee siitä ulos ja satuttaa itsensä huoneessa...

Tuskin äiti oli ehtinyt sanoa tämän, kun lintu huomasi, että häkin ovi oli auki ja pyrki siitä ulos. Lintu oli riemuissaan vapautumisen mahdollisuudesta. Se levitti siipensä ja syösi ikkunaa kohti. Riemuissaan se ei huomannut, että edessä oli lasi ja törmäsi siihen, jätäkseen avutonaan makaamaan ikkunalaudalle.

Tässä vaiheessa saapui Serjoshalla vesineen. Hän otti henkiveriä olevan linnun käsiinsä ja lähti viemään sitä häkkiin. Lintu oli elossa Serjoshalla katseli lintua ja purskahti itkuun. — Mitä minä nyt teen? Kysyi hän äidiltään.

— Luulen, ettei nyt ole mitään tehtävissä — vastasi äiti.

Koko päivän Serjoshalla tuijotti lintua, eikä poistunut hetkeksikään sen häkiltä. Lintu oli elossa vielä silloinkin, kun Serjoshalla meni nukkumaan.

Serjoshalla ei saanut pitkäaikaan unta. Joka kerran kun hän sulki silmänsä, hänen silmiensä eteen palautui kuoleva lintu.

Kun Serjoshalla aamulla tuli häkin luokse katsomaan eläintänsä vointia, huomasi hän, että lintu oli kuollut. Se makasi selälään häkin pohjalla. Se ei hengittänyt enää. Tästä lähtien ei Serjoshalla milloinkaan pyydäntänyt pikkulintuja.

Suom. G. Olkkonen.

Haava ei läivistä sielua.

NEUVOJA AUTOILJOILLE

— Älä koskaan aja jalankulijan päälle. Hän voi olla juuri se autoilija, joka on matkalla noutamaan autoaan siltä pysäköintipaikalta, johon sinä haluat ajaa.

— Ne ajat eivät ole kovin kaukana, jolloin oli halvempaa ajaa autoa kuin pysäköidä se.

Jos tarvitsette

MAALIA tai SEINÄPAPERIA
tehkeä ostoksenne meiltä ja säästää!

B & D WALLPAPER CO.
1552 Hancock St.
Quincy, Mass. — Puh. GR 2-5500

LOUISE DUFFEY — MATKATOIMISTO TÄYDELLINEN MATKAPALVELU

LENTO- JA LAIVALIPPUA SUOMEEN —

Valtuutettu edustaja.

Ei lisämaksuja palveluksistamme.

Jos tarvitsette apua passien hankinnassa tai matkan suunnittelussa, kysykää! Toini Lehtie, hän puhuu suomea.

49 CENTRE ST. Puh. GR 2-3232 WEST QUINCY, MASS.

CORNWELL MEMORIAL CHAPEL

ARVOKAS HAUTAUSPALVELU
Center Street Tel. CY 5-1810 Wareham, Mass.

GEORGE N. MACKEY johtaja

BURGESS

FUNERAL SERVICE

38 Pleasant St.
GLOUCESTER, MASS.
Tel. 283-2846

177 Main Street,
ROCKPORT, MASS.
Puh. Kingswood 546-6773

HYVIEN POLTTOAINEIDEN KOTI

MacDONALD FUEL CORP.
1158 Main St. — Hanson, Mass.
Puh. CYpress 3-2184
N. E. Koksia — Gulf polttoöljyä D. & H. Kolia

EGGER'S FUNERAL HOME

Puh. 517 W.
61 Pearl Street
MIDDLEBORO, MASS.

ZAVATONE GREENHOUSES

363 Centre St. — Quincy, Mass.
Puh. GR anite 2-3922
Kukkailaitteita! — Leikattuja kukkia!

TED'S HOME BAKERY

97 Garfield St. — Tel. GR 2-8826
1291 Hancock St. — Tel. GR 2-4654
QUINCY 69, MASS.

Dr. Carleton G. Osgood

HAMMASLÄÄKÄRI
373 Granite St., Quincy, Mass.
Tel. GR. 2-4258

Tilaa Raivaaja!

"Jousia silloin kun tarvitsette niitä"

WOODWARD'S SPRING SHOP, Inc.

JOUSIA JA JARRUJA
Co-Max ja Lockheed osia — Pyörin suoristamista
111 McCRATH HIGHWAY Tel. Pres. 1200-12001 QUINCY, MASS.

QUINCY SAVINGS BANK

1374 HANCOCK STREET — 371 HANCOCK STREET
QUINCY, MASS.

Auki kello 9 ap. — kello 3 ip. maanantaista perjantain iltapäivään
Säästö- ja klubitilejä — Kiinteistö- ja persoonalainoja

Sää keski Massassa tänään: enimmäkseen aurinkoista, lämmintä, 80-85 astetta, normaali kosteus, vähäistä tuulta. Huomenna: enimmäkseen aurinkoista, lämmintä, 82-87 astetta, normaali kosteus, kevyttä tuulta.

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

— Syntynyt tyttö Burbankin sairaalassa Mr. ja Mrs. Reino J. Mäkilä, (Helen A. Asiala), 155 High St.

— Syntynyt poika Burbankin sairaalassa Mr. ja Mrs. Toivo A. Rantalalle, (Anna-Liisa Nikunen), 1299 Ashby State Road.

— Syntynyt poika Burbankin sairaalassa Mr. ja Mrs. John J. Murphyille, (Elaine M. Leppänen), Grant St., Leominster.

— Syntynyt poika Fitchburgin General sairaalassa Mr. ja Mrs. Jack Koskiselälle, (Nancy LeBlanc), 245 Oak Hill Road.

— Poliisipäällikkö Darcy ilmoittaa, että "No-fix" lipukkeita on heinäkuun aikana jaettu ainostaan 28. Kesäkuussa niitä annettiin autoliijoille 72. Heinäkuussa "No-fix" tikitin saaneista joutui oikeuteen 22 henkilöä, kuuden asia jätettiin moottori-ajoneuvojen rekisteröimisviraston haltuun lähempiä toimenpiteitä varten. Yhtään varoitusta ei heinäkuussa annettu.

— Massan valtion englanninkielisten Kultaisten Iän Kerhojen yhteinen huvi- ja seurusteluretki oli Whalom Parkin huvipuistossa keskiviikkona. Mukana oli 3,800 osanottajaa eri puolilta valtiota. Isäntäkerhona oli Leominsterin kerho.

— Opettaja Richard Mäki aloittaa ensi maanantaina harjoittelun Massan siviilipuolustuksen harjoittelukeskuksessa, Topsfieldissä siviilipuolustuksen aikuisharjoittelussa.

— Diesel moottorin kipinät olivat syyttäneet ruohopalon Boston ja Maine rautatien varrella, Brown Avenuen lähellä, Leominsterissä keskiviikkona. Eilen hälytettiin palokunta kastelemaan samalla jätetillä vaarallisen kuivaksi arveltua kohtaa.

— Cragin-Wilkins Co., Inc., lopettaa toimintansa Fitchburgissa tämän vuoden aikana ja siirtyy Gardneriin. Cragin-Wilkins on yksi Uuden Englannin johtavista metallitehtaita. Tehtaan vuokrasopimus loppuu täällä. Uudessa paikassaan tehdas aikoo lisätä työntekijänsä lukumäärää noin kahdellakymmenellä.

UUTISILMOITUKSIA

BOSK HAUTAUSTOIMISTO
85 Blossom Street — Puhelin DI 2-3635. Aina palveluksessa

SUOMALAINEN HUONEKALUJALKE
Ernie's Furniture Co., 1066 Main St., Puh. DI 3-7100. — Ernie Koski, omist.

MYYTÄVÄNÄ edulliseen hintaan vahan käsitteyt Easy Spin-drier pesukone ja Easy-sähkömankeli, sekä esim. kämpille sopiva hella ja 2 pesupöytä "sinkkiä", ym. tavaraa. Lähemmin Mike Mustonen, 130 High Street, Fitchburg.

NOTICE OF LOST PASSBOOK

SS 9940 issued by the Fidelity Co-operative Bank, is hereby given and application has been made for the issuance of a duplicate passbook. Payment on the original passbook has been stopped. Fitchburg, Mass. August 9, 1963.

Perustettu 1868
Puh. Diamond 5-4324
SAWYERIN
Hautaus-toimisto
Tunnollinen palvelu
PARKKAUSTILA VARATTU
12 Brook Street, Fitchburg

BOSK HAUTAUSKOTI
85 Blossom Street — Puhelin DI 2-3635
Fitchburg, Mass.
Uruilla varustettu kappeli — Yksityinen parkkauspaiikka

ARON Sex-Link Kananpoikia
Mass. (U.S.) hyväksyttyjä pullorum-vapaiksi
ARO'S POULTRY FARM
Elm Street, West Townsend, Mass. Puh. Townsend 701

— Route 2 ja 31 risteyskässä tapahtuneiden onnettomuuksien korkea lukumäärä on alkanut huolestuttaa kaupungin viranomaisia niin paljon, että valtion yleisten töiden departementtia on pyydetty asentamaan risteyskseen uudet vasen-osoittimet.

Leominster säästää vettä

Leominsterin asukkaiden oma-kohtainen yhteistyö veden säästämiseksi on tuottanut hyviä tuloksia, tiedottaa vesiviraston ylitendentti, Mr. Wayne F. Damon. Päivittäin on säästetty keskimäärin 1,391,000 gallonia. Viime päivinä oletetaan säästön olleen vieläkin suuremman.

Huolimatta tästä hyvästä yhteistyöstä vesitilanne ei ole entisestään helpottunut. Joidenkin henkilöiden on ilmoitettu käyttäneen vettä pihojen kasteluun, tapaukset on tutkittu ja henkilöille on annettu varoitusta.

Vedenkäytön kielto koskee pihan kastelua ja autojen pesua, mutta ei vihannesten ja muiden puutarhasien eikä kukkien kastelua, eikä juuri siemenettyjä pihojia.

Lake Samosetille tulevan 3,200 jalkaa pitkän vesijohdon osia on saapunut ja asennustyöt on pantu alulle.

Tyhjä rakennus jälleen käytössä

124 Water St. oleva entinen Carrington Co. tehdas on jälleen toiminnassa. Abdo Quality Cabinet Mfg. Co. on vuokrannut tyhjiään olleesta tehtaasta 40,000 neliöjalkaa pinta-alaa. Carrington yhtiö muutti Industrial Parkissa uuteen huoneustoon. Water Streetillä olevassa rakennuksessa toimivat nyt edellä mainitun lisäksi Simonds Saw & Steel Co., InterCraft Corp., Robin Plastics, Jayron Corp., TV Toy Co., Elena Dress Co. ja Artercraft sekä Leominsterin Window ja Door Co. Tehtaassa on pinta-alaa kaikkiaan 125,000 neliöjalkaa jotka kaikki ovat nyt käytössä jälleen.

Koulurukous ja biblia opettajiston huolena

Uuden Englannin opettajiston keskuudessa on käynnissä itse-päinen liikehtiminen "jumalan säilyttämiseksi" luokahuoneissa. Huolimatta US. ylioikeuden päätöksestä on kouluväestön piirissä pidetty neuvotteluja ja keskusteluja asiasta. On tulkittu kunkin valtion lakeja, löydetty kieltoja tai ei kieltoa eikä liioin kehoitusta.

Ilmeisesti kuitenkin näyttää että vanhoilliset uskonnonkihkostaan kiinnipitävät ainekset tekevät kaikkensa kiertääkseen lakia samalla kuitenkin näennäisesti pyytellen lainkuuliaisina. "Vapaehtoisuuteen" vedoten on keskusteltu raamatunluvusta, rukouksista sekä Kansallishymnin erään osan lukemisesta koulutyön alkajaisiksi. Muutamissa kunnissa on ajateltu hiljaisen hetimitä.

Kiitos

Haluamme lämpimästi kiittää kaikkia sukulaisiamme ja tuttaviamme siitä yllätyksestä, jonka he järjestivät meille 25-vuotis-hääpäivämme johdosta Ashbyn Majalle elokuun 4 p:nä.

Kiitos lahjoista, kukista, rahasta sekä kahvipöydän herkkulista antimista.

Elsie ja Aaron Brandt
RFD #2
Greenville, N. H.

KIINTEISTÖÄ

Ostaessanne tai myydessänne ottakaa yhteyttä
L & L REALTY
Fitchburg, 5 huoneen talo, jossa 14 eekkeriä maata, sementtikellari, myrskyikkunat, kaasulämmitys, syväkaivo, 2 auton talli, sauna, pieni baana, omenatarra, mustikkamaa, pieni lammikko. Kaikki ainoastaan \$9,000.—
J. G. LEGER, kiinteistövälittäjä
Soittakaa DI 3-9607 tai DI 3-6070
Member of Multiple Listing Service

ken ottamista käytäntöön entisen aamurukouksen tilalle.

Unitarian-Universalisten kirkon pastori, Edgar S. P. Peara, Springfieldissä, Vt., on esittänyt kouluhallituksen viranomaisille että myöskin vapaaehtoisuuden nimissä harjoitettavat rukoukset on lopetettava kouluissa. Hän tehostaa sitä seikkaa että oppilas joka tätä tietä jää pois rukouksista, joutuu erikoisasemaan.

Westbrookin koulun yli-intendentti Carrol R. McGary on suositellut isänmaallisen, moraalisen ja ylevähenkisen lukemisen ottamista rukousten tilalle. Hän mainitsee että esim. luku siitä, miten Abraham Lincoln käveli kolme mailia palauttaakseen 3 senttiä, on paljon suuremmasta merkityksestä kuin neljäs käsky: Ei sinun pidä varastaman.

Rhode Islandin koulukomissioneri William P. Robinson Jr., on kehoittanut paikallista koulukomiteaa odottamaan ja katsomaan minkälaisen ohjelman kouludepartmentin hyväksyy ohjeksi paikallisille kouluksille.

KALEVAISTEN UUTISIA

Ensi sunnuntaina tarjollaan kesän viimeiset päivälliset Kaleva Huvilalla, Fort Pond.

Ensi keskiviikkona pidetään kahviaiset Kaleva Huvilalla, Fort Pond, kello 8. Isäntinä ja emäntinä toimivat Mr. ja Mrs. Walter Mickson, Mr. ja Mrs. Eino Haapanen, Mr. ja Mrs. William Lappi, Mrs. Elma Saari, Mr. ja Mrs. Edward Saikkonen, Mr. ja Mrs. John Wiback ja Mr. ja Mrs. Paavo Hurme. John Pihlaja huolehtii soitosta. — A.

Salama iski kirkon-torniin

Salama rikkoi First Baptist kirkon tornin Westminsterissä eilen illalla kuuden tienoisia. Tornin sirpaleita lenteli kaduille kirkon ympäristöön. Suuria puukappaleita sinkosi lähellä olevale pyhäköintipaikalle, vain hetkistä aikaisemmin oli Mrs. Vivian A. Cross ajanut autonsa pois paikalta. Läheisyydessä ollut poliisiauto joutui sirpalesteeseen samoin juuri samaan aikaan ohiajava auto. Vahingot noin 1,000 dollaria.

Onnellinen harrastus eläkevuosia varten

Davis Hall, 337 North St., Leominster, on sattumoisin keksinyt itselleen mielenkiintoisen harrastuksen eläkevuosiensa sisällyksi. Mr. Hall siirtyi eläkkeelle lähi-viikkojen aikana.

Hänen uusi harrastuksensa on maalaus. Parin ystävänsä mieltä hän meni mukaan taidekursien luokalle, kuunteli muutamia luentoja ja katseli toisten työskentelyä.

Eräänä iltana hän meni kursilta kotiinsa, levitti canvasin keittion pöydälle ja alkoi maalata sanomalehdestä ottamansa kuvan mukaan. Fitchburgin taide-näyttelyssä hänen mustavalkoinen öljytönsä, aiheena siltä, on arvosteltu yläpuolella keskitason olevaksi suoritukseksi.

Itse Mr. Hall sanoo, että hän ei ole aikoonutkaan vielä ostaa maalaustelintä eikä hän tiedä miten pitkälle hän jatkaa uutta harrastustaan. Hän on maalannut useita maisema-aiheita, myöskin monivärillä. Hän sanoo, että hän ei ole koskaan tietänyt omaavansa minkälaista taipumusta kuvamaataiteisiin. Nyt hänellä on mielellään useita aiheita.

Davis Hall on tuomari Walter Perley Hallin poika. Hänen isänsä oli eläessään useita vuosia yli- oikeuden tuomarina Fitchburgissa.

PIRTEÄ JA VALLOITAVA

BRITTA SIMPSONIN kirja
'MINÄ MENEN AMERIKKAAN'
TILATKAA viipymättä kauttamme tämä terhas ja huumorintäyteinen tosikertomus 20 luvun lopulla Amerikkaan lähteneistä suomalaisista.

Hinta \$3.25 kovissa kansissa.

Raivaaja Publishing Co.
48 Wallace Ave.,
Fitchburg, Mass.

JÄLLEEN SAATAVANA!

HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES
(Miten päästä Yhdysvaltain kansalaiseksi)

Hinta \$1.00

RAIVAAJA PUBLISHING CO.
Box 600
Fitchburg, Mass. 01421

SEURAKUNTAUUTISIA

Pyhän Paavalin Seurakunta
Suomenkielinen jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina, elokuun 11 päivänä kello 9 aamu-päivällä. Pastori Henry Leino on mukana tässä tilaisuudessa.

Ev. Lähetysseurakunta

Radioamuhartaukset jatkuvat taasen ensi sunnuntaina klo 8:15 aamulla on hartaushetki WFIM asemalta.

Kirkossa ollaan klo 10 aamulla englanninkielisessä hartauksessa ja suomenkielisessä kello 7 illalla.

Tiistai-illalla on suomenkielinen hartaushetki ompeluseuran toimesta kello 7:30. Pastori Henry Leino on puhujana ja Mr. ja Mrs. John Talviainen kattavat kahvipöydän.

Keskiviikkona kello 7 illalla on sisarliiton työ- ja ohjelmakokous. Illan isäntänä ja emäntänä ovat jälleen Talviaiset. Tervetuloa mukaan! Ystävällinen kutsu kaikille. — S.

KUOLLUT

HILBERT T. ERICKSON, 52-vuotias, 14 Mt. Vernon St., kuoli eilen kotonaan. Hän oli syntynyt Gardnerissa, maaliskuun 5 päivänä 1911, vanhemmat Fritz ja Selma Erickson, asui Fitchburgissa 25 vuotta. Työskenteli General Electric tehtaan palveluksessa. Kuului G. E:n työläisten unioniin.

Mr. Erickson tunnettiin aikoinaan sekä amatööri- että ammat-tinyrkkeilijänä.

Lähimpiä omaisia ovat tytär, Mrs. Allan H. Ehnström, Waterford, Conn., neljä veljeä, Gunnar Otter Riverillä, Einar, Berthel ja Walfred, Gardnerissa, kuusi sista, Mrs. Arnold Hellman, Gardner, Mrs. Armand Comeau, Scottsdale, Arizona, Mrs. Erland Sundin, East Templeton, Mrs. William Fuller, Spofford, N.H., Mrs. Armas Lehtinen, Baldwinville ja Mrs. Doris Cormier, Fitchburgissa sekä kaksi lastenlasta.

Muistotilaisuus pidetään huomenna Boskin hautausmaastossa kello 1 iltapäivällä. Pastori Douglas W. Johnson suorittaa muistopalvelun. Haudataan Wildwoodin hautausmaahan, Gardnerissa.

Käyntitilaisuus hautausmaastossa tänään kello 3—4 iltapäivällä ja kello 7—9 illalla.

Hubbardston, Mass.

Fanny Merikanto
on joutunut Worcesterin kaupungin sairaalaan. On ollut hyvin heikossa tilassa. Hän on entisiä tämän kylän asukkaita ja toimint paljon yhteispyynnöissä. Pitkäaikainen Raivaajan tilaaja. Käykää tuttavat häntä tervehtimässä.

Veikko Merikanto
oli Henry Heywood Memorial sairaalassa hoidettavana. Nyt on ollut kotona, vaan hidasta on parantuminen. Olen hänet tuntenut siitä saakka, kun hän oli ihanneliitossa Worcesterissa. Aikuisiksi tultuaan on aina ollut yhteistä hyvää eteenpäin auttamassa. Toivotaan, että terveys palaa pian.

Asnacom Federal Credit Union, kuten virallinen nimi kuuluu meidän luottoyhdistyksellä, konttori on muutettu toiseen paikkaan ja sijaitsee nyt Main-kadulla, melkein vastapäätä osuussäästökauppa. Ensi lauantaina siellä tulee olemaan "Open House" klo 2—5 ip., johon toivotaan yleisöä läheltä ja kaukaa.

Aiotteko matkustaa

Suomeen tai muuanne Eurooppaan? Ehkä kaukoitään tai kauaksi etelään, ehkä maapallon toiselle puolelle: Uuteen Seelantiin tai Australiaan?

Mihin tahanne ulkomaille matkustatte kääntykää puoleemme soittamalla

Diamond 3-3822
for **ACTION**
RAIVAAJAN MATKAILUTOIMISTO
Fitchburg, Mass.

Aarne ja Irja Finne, jatkamalla ennen pitemmän aikaa asuneet, ovat muuttaneet pysyvästi Floridan asukkaiksi. Myös heidän tyttärensä Irma Prougen perheineen. He tulevat asumaan Lantanassa. Onneksi olkon. — V. S.

Worcester, Mass.

Mölylässä
Sunnuntaina "soppapiknikki" ja ohjelmatilaisuus saa ohjelman vahvistusta.

Mrs. Aune Lampi tulee laulamaan. Kuten huomataan, kokoon kertyi oikeen suurijuhlan ohjelma. Tervetuloa juhlimaan. Kauempaakin pitemmältä matkalta saapunut huomioidaan. Juhlat aletaan kello 12 päivällä. Ohjelma sen jälkeen.

Toveri Aarne Rauma 65 v.

Rauman Aarne tulee miehen ikään tk. 11 päivänä. "Oloneuvokset" lisääntyy. — Niku.

Abington, Mass.

Osaston kokous siirretty
Esiintulleesta syystä osaston kokous Isaacsonilla on vasta tiistai-iltana kello 7:30.

Kuollut

Mrs. Nelma (Wesa) Wennberg, 4 Hemlock Drive, Canton, J. Frederick Wennbergin vaimo, kuoli pitkällisen sairauden jälkeen 51 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt Pembrokeissa Hilma ja edesmenneen Emil Wesan nuorimman tyttärenä. Suoritti Abingtonissa korkeakoulututkinnon sekä Bryant Stratton.

Suremaan jäivät äitinsä ja miehensä ohella veli Alfred Wesa, Brockton, veli Emil Wesa, Palm Beach, Fla., sisko Lillian Olson, Brockton ja Ellen Risto, Rockland.

Hautaus perjantaina Pembroke Centre hautausmaahan.

Myöhestynyt uutinen

Mrs. Mara Mäki, 50 Pilgrim St., Abington, hänen tyttärensä Mrs. Irene Georin ja tyttärentytär Marie Georin tekivät ASKL:n joukkueen mukana huvimatkan Suomeen. Hyvin oli onnistunut matka. Maija on kotoisin Ruovedeltä. Siellä heillä oli hauskaa sukulaistensa luona ja hyvänä pidettiin. Katselivat myöskin toisiaikin paikkoja ja olivat kovin tyytyväisiä matkaansa. Ilmatkin olivat olleet hyvin kauniit. — V. N.

LAAKARI NEUVOO:

Vitamiineista

Onko vitamiinipillereitten syöminen hyödyllistä? Kyllä — silloin kun lääkäri määrää, että näin on tehtävä. Vakavat sairaudet voivat aiheuttaa vitamiinipuutetta, joka täytyy korvata. Usein määrätään vitamiineja, jotta leikkauksen tai vakavan sairauden toipumisaika lyhenisi, samoin kuin potilaille, jotka ovat ankaralla dieetillä.

Mutta "tavallinen" vitamiinien käyttö, joka tapahtuu ilman lääkärin määräystä tai valvontaa ja jota lähinnä voidaan pitää ravinnon lisänä, on useassa tapauksessa tarpeeton. Lähes kaikki ihmiset saavat riittävän määrän kehon terveydelle välttämättömiä vitamiineja syömällä vaihtelevaa ravintoa, joka sisältää munanvalkuaisista, hiilihydraatteja ja rasvaa sopivien määrien.

Mielenkiinto vitamiineihin pohjautuu aina vuoteen 1897 saakka, jolloin hollantilainen Christian Eijkman osoitti, että sellainen sairaus kuin beriberi aiheutuu puutteellisesta ruokavaliosta eikä

bakteereista. Tutkimuksia jatkettiin huomattiin eittämättömästi, että tietyt vakavat sairaudet sekä eläimillä että ihmisillä aiheutuivat virheellisestä ruoanpidosta. Yritykset johtivat lopulta siihen havaintoon, että se mitä ruoasta puuttui, oli pieni määrä "tuntematonta mutta elintärkeää ainetta". 1930-luvulla oli vitamiinitietous ja tieto niitten merkityksestä levinnyt suuren yleisön keskuuteen, ja ihmiset alkoivat ostaa suuria määriä vitamiinipillereitä eräänlaisena vakuutuksena niitä sairauksia vastaan, joihin katsottiin johtuvan vitamiinien puutteesta. Jätettiin huomioimatta hyvin mielellään se tosiseikka, että ihmiskeho tarvitsee vain hyvin pieniä määriä vitamiineja, ja ne se saa päivittäisestä ravinnosta.

Nykyaikana saattaa erilaisten vitamiinivalmisteiden myyntimainoksissa nähdä seuraavan kaltaisia todistuksia: "Ennen vanhaan, kun ihmiset söivät ns. 'luonnollisia' ravintoaineita, kenties saatiin tarvittavat vitamiinit päivittäisten aterioiden yhteydessä. Mutta nykyään on toisin: tehoperäinen viljely imee maan tyhjäksi, tuotteet käsitellään kaikenlaisilla kemikaaleilla, ja lopuksi ne läpikäyvät joukon valmistusprosesseja, ennen kuin ne ovat kulkuttajien käytettävissä. Tällä tavoin tuhoataan suuri osa vitamiineista. Siksi meidän on syötävä vitamiinipillereitä, jotta välttyisimme vitamiinipuutteen seurauksilta." — Edellä oleva vaikuttaa sangen uskottavalta, mutta siinä on vain puoli totuutta. Varmaankin osa vitamiineista menetetään ravintoaineita kuivattaessa, jäädytettäessä, keitetäessä

ja säilöittäessä, mutta valmistajat ovat niin tarkkoina vitamiiniosuudessaan tuotteitaan, että ne joskus sisältävät enemmän vitamiineja kuin raaka-aine.

Mutta ei liene kait vaarallista syödä vitamiineja — lääkärihän määräävät niitä jopa pikkulapsillekin? — Pitää paikkansa, lääkäri voi määrätä vitamiineja sekä lapsille että aikuisille, jos vain on olemassa jokin lääketieteellinen syy tähän. Vitamiinien syöminen, vaikkei tähän olisikaan mitään suoranaista syytä, ei yleensä liene vaarallista, mutta siitä ei ole myöskään mitään hyötyä, koska keho ei käytä ylimääräisiä vitamiineja hyväkseen. Tiettyissä tapauksissa voi vitamiinien liiankinen käyttö aiheuttaa ikäviä vaikutuksia, ja tämän vuoksi on aina parasta neuvotella lääkärin kanssa vitamiinintarpeestaan, jotta olisi varmalla pohjalla.

(Copyright Bull's Pressjäntä Ab ja SS)

URHEILUAUTOJA NAISPOLIISEILLE

Kuusi Lontoon naispoliisia tekee työtä nykyään hienoista urheilullisista autoista käsin. He ovat saaneet erinomaisen ajokoulutuksen ja pystyvät vaivatta ajamaan 175 kilometrin tuntivauhdilla. Parittain työskentelevät naispoliisit ovat vuoroneuvon kunkin Lontoon poliisiaseman palveluksessa kuusi viikkoa kerrallaan. Heidän tehtävänsä on lähinnä nuorisorikollisuuden valvominen sekä autovarkaiden pidättäminen. Autovarkaan onkin pidettävä melkoista vauhtia yllä selviytyäkseen nopeilla urheiluvauhteilla ajavista naispoliiseista.

"What a break for my budget!"

FIRST NATIONAL'S LOW DISCOUNT PRICES Plus wonderful 3X Stamps!

WE GIVE 3X GREEN STAMPS

First National Stores

Ready Cooked, Ready-to-Eat and Value Priced, Too!

Fully Cooked HAMs

Face Portion LB	49c	Shank Portion LB	39c
Shank Half LB	49c	Face Half LB	59c

Fresh - Oven Ready, 5 to 6 LB Avg, Plump and Meaty

Roasting Chickens LB **45c**

ARMOUR STAR - Boneless - No Waste

Canned Ham 4 LB CAN **\$3.19**

Best Produce Values!

EXTRA LARGE - JUMBO SIZE - Low in Calories

Cantaloupes 2 FOR **45c**

CALIFORNIA - ICEBERG - Crispy, Fresh

Lettuce 2 HEADS **29c**

MID-SUMMER BARGAINS!

Orange, Orange-Pineapple, Grape, Fruit Punch

Hi-C Drinks 4 QT 14 oz CANS **\$1.00**

Assorted Sandwich Cremes

Vista Pak COOKIES 2 LB PKG **49c**

INSTANT - Convenient and Quick

French's MASHED POTATOES 15 oz PKG **59c**

Perfect for Salads

Shrimp AMID SEA 3 4 1/2 oz CANS **\$1.00**

EVAPORATED - In the Handy 6-Pack

Evangeline MILK 6 14 1/2 oz CANS **79c**

New Low Price!

FINAST - SLICED - WHITE

BREAD 2 1 LB Loaves **39c**

FIRST NATIONAL STORES

Same Low Self-Service Prices in All Stores in This Vicinity - (We Reserve the Right to Limit Quantities)